

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๑๙/๒๕๖๑

ระหว่าง { นางสาวสงิม อยู่เย็น โจทก์
นางสาววัลรัตน์ ภู่พวง กับพวก จำเลย

แพ่ง ผู้มีสิทธิจำนอง (มาตรา ๗๐๕)

วิธีพิจารณาความแพ่ง ห้ามอุทธรณ์ ฎีกาเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๑๖๘)

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของนางสาว บ. เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาท จำเลยที่ ๑ ปลอมหนังสือมอบอำนาจที่โจทก์ลงลายมือชื่อไว้โดยไม่กรอกข้อความแล้วนำหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวไปโอนขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๑ ในราคา ๔๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาจำเลยที่ ๑ นำที่ดินดังกล่าวไปจำนองแก่จำเลยที่ ๒ ในราคา ๙๐๐,๐๐๐ บาท ขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขายระหว่างโจทก์และจำเลยที่ ๑ รวมทั้งนิติกรรมจำนองระหว่างจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จำเลยที่ ๒ ให้การว่าจำเลยที่ ๒ รับจำนองโดยสุจริต โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมจำนอง ดังนี้ วัตถุประสงค์หลักของโจทก์ คือ ขอให้เพิกถอนนิติกรรมซื้อขายที่ดินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ ส่วนนิติกรรมจำนองระหว่างจำเลยที่ ๑ กับจำเลยที่ ๒ หากจำเลยที่ ๑ ไม่ใช่เจ้าของที่ดินพิพาทย่อมไม่มีอำนาจนำที่ดินพิพาทไปจำนองแก่จำเลยที่ ๒ ได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๐๕ อันเป็นผลทำให้การจำนองไม่ผูกพันโจทก์ แม้ว่าจำเลยที่ ๒ จะรับจำนองที่ดินพิพาทโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน คำขอให้เพิกถอนนิติกรรมจำนองในกรณีเช่นนี้ จึงเป็นเพียงคำขอต่อเนื่องจากนิติกรรมซื้อขายที่ไม่ชอบ การที่โจทก์เสียค่าขึ้นศาลตามจำนวนทุนทรัพย์ที่ดินพิพาท ๔๐๐,๐๐๐ บาท มาจึงถูกต้องแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ มีคำสั่งให้โจทก์เสียค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ตามสัญญาจำนอง ๙๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการไม่ชอบ

การที่โจทก์ไม่เก็บรักษาโฉนดที่ดินพิพาทไว้ให้ดี ทั้งยังได้ลงลายมือชื่อในหนังสือมอบอำนาจที่ยังมิได้กรอกข้อความมอบให้จำเลยที่ ๑ ย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้จำเลยที่ ๑ นำไปใช้ด้วยการกรอกข้อความเพิ่มเติมโอนขายที่ดินพิพาทให้แก่ตนเอง ถือได้ว่าโจทก์ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง โจทก์จึงไม่อาจยกเอาผลที่เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของตนขึ้นต่อสู้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้รับจำนองโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทนได้

คำสั่งศาลเกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมนั้น คู่ความที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของศาลมีสิทธิที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาโต้แย้งได้ภายในหลักเกณฑ์ที่บัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๖๘ โดยหากเป็นกรณีที่ศาลมิได้กำหนดหรือคำนวณให้ถูกต้องตามกฎหมายคู่ความก็มีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกา ในปัญหาเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมแต่อย่างใด แต่หากเป็นอุทธรณ์หรือฎีกาเกี่ยวกับดุลพินิจที่ศาลกำหนดอยู่ในกรอบของกฎหมายจะต้องมีอุทธรณ์หรือฎีกาในเนื้อหาคดีด้วย จึงจะอุทธรณ์หรือฎีกา ในปัญหาเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมรวมมาได้ คดีนี้ โจทก์เป็นฝ่ายอุทธรณ์คำพิพากษาเพียงฝ่ายเดียว ดังนั้นศาลอุทธรณ์ภาค ๗ จึงไม่อาจวินิจฉัยให้เป็นคุณแก่จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นคู่ความฝ่ายที่มีได้ยื่นอุทธรณ์และกลับเป็นผลร้ายเพิ่มขึ้นแก่โจทก์ซึ่งเป็นคู่ความที่อุทธรณ์เพียงฝ่ายเดียว แม้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา

แล้วแต่กรณี จะมีอำนาจส่งก้าวล่วงไปถึงคำสั่งของศาลล่างเกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมก็ตาม แต่ก็ต้องมีได้เป็นคำสั่งที่ก่อให้เกิดผลร้ายเพิ่มขึ้นแก่คู่ความฝ่ายที่อุทธรณ์หรือฎีกาเพียงฝ่ายเดียวเช่นคดีนี้เพราะไม่ชอบด้วยบทบัญญัติการดำเนินกระบวนการพิจารณาในภาค ๓ อุทธรณ์และฎีกา เว้นแต่คำสั่งนั้นกำหนดให้ค่าฤชาธรรมเนียมต่ำกว่าเกณฑ์ที่บัญญัติไว้

.....พงษ์พนิต..... หุนचना..... ย่อ/พิมพ์
.....วันเพ็ญ..... สิทธิสา..... ตรวจ